

La Unió Europea

Jaume Corbera i Pou,
La Unió Europea, un mosaic lingüístic,
Documenta Balear
i Edicions UIB, 2013.

La diversitat lingüística, cultural i nacional és una de les senyes d'identitat més poderoses d'Europa. L'Europa actual és el resultat d'un joc de dues forces oposades que han actuat al llarg dels segles: la força diversificadora, associada a la formació d'identitats regionals o locals, i la força unificadora, generada per la constitució de grans estats executors de polítiques uniformadores, tant en el sentit de promoure grans estàndards com en el d'esborrar llengües diferenciades i en algun cas en un estat avançat d'elaboració. Aquest procés ens ha fet el que som: una Europa feta de llengües, un mosaic

de diversitat que és una riquesa inqüestionable i unes peces d'aquesta riquesa que s'han perdut pel camí o estan a punt de perdre's.

El professor Jaume Corbera i Pou ens ha donat una nova eina per a conèixer i valorar aquesta riquesa cultural del nostre continent: el llibre *La Unió Europea, un mosaic lingüístic* (Edicions Documenta Balear i Edicions Universitat de les Illes Balears, Palma 2013). Tres centenars de pàgines a través de les quals Corbera ens mostra la diversitat lingüística de la Unió Europea, ordenada, sistematitzada i a l'abast d'un lector no especialista en lingüística o filologia. El material s'ordena seguint les classificacions usals a partir de criteris netament lingüístics que configuren el conegut entramat fet de famílies, branques i grups de parlars o varietats geolèctals. Precisament el llibre s'obre amb un savi advertiment sobre les dificultats i la manca d'objectivitat «lingüística» per a establir allò que és llengua i allò que és dialecte, unes realitats que, com se sap, són la conseqüència d'una determinada història política i cultural que ha anat com ha anat i hauria pogut anar d'una altra manera molt diferent. Conseqüent amb això, Corbera evita les denominacions convencionals de les llengües i prefereix el terme *parlars* per a encapçalar cada un dels capítols de l'obra (parlars portuguesos, parlars castellans, parlars d'Oïl, etc.).

El llibre va acompanyat d'un CD amb 78 cançons corresponents a altres tantes varietats lingüístiques, les para-

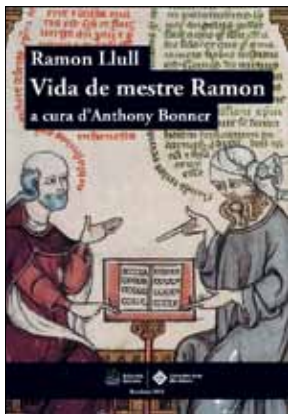
les de les quals el lector trobarà en el capítol del llibre corresponent a la varietat lingüística en qüestió, en versió original i en traducció catalana. Un complement ben interessant, car permet al lector sentir directament la realitat fonètica del material que el llibre li explica. I, com ens agrada de dir, la fonètica és la cara de la llengua, la primera cosa que els sentits copsen quan ens posam davant una llengua que ens és nova, la primera representació que ens en fem. Un altre tret que dóna al llibre singularitat i utilitat en comparació d'obres semblants és el fet d'explicar les relacions de cada un d'aquests mons que són els petits mosaics que formen el gran mosaic lingüístic europeu amb la comunitat catalana. Relacions que sovint s'han traduït en uns intercanvis lexicals o d'una altra naturalesa que retoquen el caràcter de les dues llengües en contacte.

Corbera és un entusiasta de la diversitat lingüística i com a tal ha fet múltiples aportacions a la dialectologia catalana. El mateix entusiasme l'ha portat a viatjar per Europa i a establir una xarxa de contactes amb lingüistes i dialectòlegs d'arreu del continent i de més enllà. Aquest llibre és un bon fruit d'aquest entusiasme i d'aquesta activitat. Sens dubte serà de gran utilitat per als estudiants de les nostres universitats i per a tots aquells qui s'interessen pel món apassionant de la llengua i de les llengües. ♦

GABRIEL BIBILONI
Universitat de Palma

Vida de mestre Ramon

Anthony Bonner (curador),
Vida de mestre Ramon,
Editorial Barcino,
Barcelona 2013.

L'Editorial Barcino publica, amb la col·laboració de la Universitat de les Illes Balears, la *Vida de mestre Ramon*, narració autobiogràfica que Ramon Llull va relatar a un monjo cartoixà de París quan rondava la vuitantena.

La narració, escrita cinc anys abans de la mort de Llull, s'inicia amb les cinc aparicions de Jesucrist en la cambra de Ramon, fins que aquest comprèn el que Déu vol d'ell. S'adona que ha de servir Crist en la tasca de convertir sarraïns, però li cal aprendre llatí i posar els dictàmens per escrit. Ramon comença el seu camí per instruir-se, sobretot a París, aprendre la llengua àrbiga i començar,

consumar i difondre l'Art, sistema filosòfic que demostra la veritat del cristianisme.

El volum, a cura d'Anthony Bonner, s'obre amb una introducció que situa el text, en repassa la transmissió i explica el context en què es mogué el seu autor. El llibre conté dotze làmines d'imatges datades de 1325, miniatures de la vida de Llull extretes del *Breviculum*, una antologia breu d'escrits lul·lians adreçada a la reina de França.

La *Vida de mestre Ramon* fou escrita originalment en llatí. Ha estat traduïda al català per Anthony Bonner mateix. S'hi han mantingut els versicles en llatí per a poder-los llegir d'una manera acadèmica amb la traducció. ♦

R. PUIG COROMINES